

PREMIUM E-JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Open Access Refereed e-Journal & Indexed
International Refereed Journal

ISSN
2687-5640

2020 Haziran / June
Cilt / Vol: 4
Sayı / Issue: 4

PREMIUM SOSYAL BİLİMLER E-DERGİSİ

Açık Erişim ve Dizinli e-Dergi

Uluslararası Hakemli Dergi

Bilim dünyasının değerli insanları,

(PEJOSS) Dergisi; bilimsel yöntemlerle üretilmiş ve sağlam teorik temellere dayalı bilgilerin sosyal ve beşeri bilimlerle ilgili sorunsallara çözüm üretmek ve yeni yaklaşımları tanıtarak katkı sağlamak amacıyla 2017 yılında yayın hayatına başlamış açık erişime sahip uluslararası, hakemli e-dergi; ayrıca akademik yazı ve düşünce ile meşgul olan herkesin söz söyleyebileceği sosyal bilim platformudur.

PEJOSS'da alanında etki sağlayacak ulusal ve uluslararası portreler, güncel meseleler ve makaleler yer almaktadır. Sizlerin de özverili çalışmaları ve desteği ile PEJOSS dergisinin dördüncü sayısı ile huzurlarınızdayız. Göstermiş olduğunuz ilgi, değerli katılım ve katkılarınızdan dolayı minnettarız. Akademik hayata bir nebze katkı sunmak üzere çıkmış olduğumuz bu yolculukta, PEJOSS ailesi olarak sizinle birlikte çalışmanın gurunu yaşamaktayız. Dünya genelinde ülkelerin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel yaşamlarını alt üst eden ve insanlık tarihinin en zorlu dönemlerinden birisinin yaşandığı şu sıralarda bilime ve insanlığa katkı sağlayan bilim dünyasının siz değerli üyelerine teşekkürü borç bilmekteyiz. Bilim dünyasının siz değerli üyelerini yayın, danışma ve hakem kurulu ile yazar olarak yanımızda görmek; ayrıca görüş ve önerilerinizle bizleri en mükemmele ulaştırma noktasında yönlendirmeniz bizlere daha da güç katmaktadır. Bu bağlamda;

Kuruluş aşamasından bu yana PEJOSS ailesi mensubu olarak emek veren dergi yönetim kurulundaki değerli hocalarımıza,

Gerek yurt içi, gerekse yurtdışından bizleri kırmayarak, danışma, yayın ve hakem kurulunda yer alan ve uzmanlık alanları ile bizlere katkı sağlayan kıymetli hocalarımıza, talep ve önerileri ile sosyal bilimlerin farklı disiplinlerde görev yapan akademik camia mensubu tüm mesai arkadaşlarıma en içten teşekkürlerimi bir borç bilirim.

PEJOSS Dergisi olarak vereceğiniz her türlü destekten dolayı şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU
Editör

JENERİK / GENERIC PAGE

PREMIUM E-JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES (PEJOSS) uluslararası hakemli bir dergi olup Haziran 2020 tarihinden itibaren ayda bir yayınlanacaktır.

PEJOSS Dergisi, sosyal bilimlerin her alanından yazı yayınlayan bir dergidir. Bu çerçevede özgün bilimsel makaleler, çeviriler, çeviri-yazılar, röportajlar, kitap, makale, sempozyum, panel ve bilimsel etkinlik tanıtma çalışmaları ile nekroloji metinleri yayımlar. Ayrıca, sunulduğu yer, toplantı ve tarihin kaydedilmesi ile başka bir yerde yayınlanmamış olması şartıyla sempozyum bildirimleri de yayınlanabilir. Ancak bu yayın etkinliğinden kaynaklanması muhtemel herhangi bir sorunun sorumluluğu yazara aittir. Yayınlanması için PEJOSS Dergisi'ne gönderilen yazıların basım ve yayın hakları dergiye devredilmiş olur. Bu yazılar dergi yönetiminden izin alınmaksızın bir başka yayın organında yayınlanamaz, çoğaltılamaz ve kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

PEJOSS Dergisi, yayınlamış olduğu metinleri çeşitli mecralarda yayınlayabilir. PEJOSS Dergisi'ne gönderilmiş yazılardan kaynaklanması muhtemel herhangi bir yasal, hukuksal, ekonomik ve etik sorumluluk, söz konusu yazı yayınlanmış olsa bile yazarlarına aittir. Dergi herhangi bir yükümlülük kabul etmez.

PEJOSS Dergisi'nin yayın dili Türkçe olmakla birlikte İngilizce, Almanca, Fransızca, Arapça, Farsça vb. dillerden gelen yazılar da değerlendirmeye tabi tutulur ve hakemler tarafından yayımlanması uygun görüldüğü takdirde yayınlanır.

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Ali AZAD	United Arab Emirates University / UNITED ARAB EMIRATES
Prof. Dr. Emmy INDRAYANI	Gunadarma University / ENDONEZYA
Prof. Dr. Erdiñ TUTAR	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi / TÜRKİYE
Prof. Dr. Hasan Güner BERKANT	Yozgat Bozok Üniversitesi / TÜRKİYE
Prof. Dr. İsmail BAKAN	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi / TÜRKİYE
Prof. Dr. Jayesh KUMAR	Indira Gandhi Institute of Development Research / INDIA
Prof. Dr. Marek GRUSZCZYNSKI	Warsaw School of Economics Warsaw /POLAND
Prof. Dr. Mbodja MOUGOUÉ	Wayne State University / USA
Prof. Dr. Mevlüt KARAKAYA	Gazi Üniversitesi / TÜRKİYE
Prof. Dr. Milind SATHYE	University of Canberra / AUSTRALIA
Prof. Dr. Mohga BASSIM	Buckingham University / UNITED KINGDOM
Prof. Dr. Muhsin KAR	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi / TÜRKİYE
Prof. Dr. Murat TUNCER	Fırat Üniversitesi / TÜRKİYE
Prof. Dr. Nor Asiah ABDULLAH	Multimedia University / MALAYSIA
Prof. Dr. Partha SARKAR	The University of Burdwan / INDIA
Prof. Dr. Recep KÖK	Dokuz Eylül Üniversitesi / TÜRKİYE

YAYIN KURULU / PUBLICATION BOARD

Prof. Dr. Adnan ÇELİK	Selçuk Üniversitesi / TÜRKİYE
Prof. Dr. Haluk DUMAN	Aksaray Üniversitesi / TÜRKİYE
Prof. Dr. Jayesh KUMAR	Indira Gandhi Institute of Development Research / INDIA
Prof. Dr. Marek GRUSZCZYNSKI	Warsaw School of Economics Warsaw /POLAND
Prof. Dr. Mbodja MOUGOUÉ	Wayne State University / USA
Prof. Dr. Milind SATHYE	University of Canberra / AUSTRALIA
Prof. Dr. Mohga BASSIM	Buckingham University / UNITED KINGDOM
Prof. Dr. Muhsin KAR	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi / TÜRKİYE
Prof. Dr. Mustafa TASLIYAN	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi / TÜRKİYE
Prof. Dr. Mücahit KAĞAN	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / TÜRKİYE
Prof. Dr. Nor Asiah ABDULLAH	Multimedia University / MALAYSIA
Prof. Dr. Partha SARKAR	The University of Burdwan / INDIA
Prof. Dr. Tahir AKGEMCI	Selçuk Üniversitesi / TÜRKİYE
Doç. Dr. Aydoğan SOYGÜDEN	Erciyes Üniversitesi / TÜRKİYE
Doç. Dr. Ayten MEHDİYEVA	Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi / AZERBAYCAN
Doç. Dr. Besa Havziu İSMAILİ	Sate University of Tetova / MAKEDONYA
Doç. Dr. Deniz DEMİRARSLAN	Kocaeli Üniversitesi / TÜRKİYE
Doç. Dr. Emine ERATAY	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi / TÜRKİYE
Doç. Dr. Fethi KAYALAR	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi / TÜRKİYE
Doç. Dr. Hasan LÖK	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi / TÜRKİYE
Doç. Hüseyin Bülent AKDENİZ	Anadolu Üniversitesi / TÜRKİYE
Doç. Dr. Morsheda HASSAN	Grambling State University / USA
Doç. Dr. Yunus Emre TANSÜ	Gaziantep Üniversitesi / TÜRKİYE
Dr. Öğr. Üyesi Abuzer KALYON	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / TÜRKİYE
Dr. Öğr. Üyesi Berna TURAK KAPLAN	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi / TÜRKİYE
Dr. Öğr. Üyesi Furat AKDEMİR	Düzce Üniversitesi / TÜRKİYE
Dr. Öğr. Üyesi Melda Medine SUNAY	Bursa Teknik Üniversitesi / TÜRKİYE
Dr. Öğr. Üyesi Özgül UYAN	İstanbul Aydın Üniversitesi / TÜRKİYE
Dr. Öğr. Üyesi Ülkü GEZER	Haliç Üniversitesi / TÜRKİYE
Dr. Öğr. Üyesi Zerrin TAN	Trakya Üniversitesi / TÜRKİYE

İNDEKSLER / INDEXED & IN LISTED

Melike KARATAŞ DEĞİRMENCİ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri- Din Eğitimi, Kahramanmaraş / Türkiye

Citation: Karataş Değirmenci, M. (2020). Din ve Hayat. *Premium e-Journal of Social Sciences (PEJOSS)*, 4(4),51-52.

Yazar: İsmail Hakkı BALTACIOĞLU

Kitap: *Din ve Hayat*

Esra Yayınları, İstanbul, 1996, 70s.

Din ve Hayat isimli kitap İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun din alanında yazdığı bir eserdir. Baltacıoğlu araştırmacılığının yanı sıra iyi bir gözlemcidir. Bu eseri gözlem sonucu yazdığını düşünebiliriz, çünkü kitabın başlangıç kısmında "Bu kitabı niçin yazıyorum" başlığını atıp kendine sorduğu bu soruya kitabı yazmasına sebep olanın başından geçen birkaç olay olduğunu söylemiş ve sonrasında bu olayları anlatmıştır.

Kitap; toplumda yaşanan "dini buhran"ın sebeplerini çeşitli açılardan ele almış ve bu soruna karşı çözümler getirmiştir. Eseri yazarken tarafsız olmaya gayret göstermiştir. Baltacıoğlu'nun bu eserde kullandığı çeşitli kaynaklar vardır. Bunlardan ilkini dini hayatım ve dini vicdanım diye belirtir. İkincisi ise gözlem ve istatistiklerdir ve tabii ki gözlemlerin yeterli olmayacağını düşünerek birçok ilmi kitaplar da araştırmıştır.

Konusunu ise "İlim nazarında, yani içtimaiyat ve ruhiyat nazarında din" olarak belirtip 38 başlığa ayırarak kısa kısa konuyu bizlere açıklamaya çalışmıştır.

Baltacıoğlu kitabını neden yazdığını açıklayıp, bu eser için yararlandığı kaynakları da belirttiikten sonra ilk başlık olarak "Din meselesi bir eğitim meselesi midir?" diyerek konuya giriş yapmıştır. Kitabın ana konusunu, bel kemiği olan dini buhranlar nelerdir? sorusu çerçevesinde oluşturmuş ve çözüm olarak da neler yapılabiliriz sorusuna yanıt arayarak bizlere sunmuştur.

Din Meselesi Bir Eğitim Meselesi midir?

Bazılarının din meselesinin bir eğitim meselesi olarak görmesine karşın Baltacıoğlu din meselesini her şeyden önce bir toplum, bir hayat meselesi olarak görmekte ve "eğer din toplumda yaşamıyor, din hayatı çepeçevre kuşatmıyorsa; okulda dersler, nasihatler ve vaatlerle verilecek bir din eğitimi sonuçsuz kalmaya mahkumdur!" demektedir.

Fakat din ve eğitim sistemine bakarsak; okullarda özellikle genel eğitimle dini eğitimin çatıştığı görülür. Okulların dini mefkureleri sarsılmış ve dini akideleri bozulmuştur.

Dördüncü başlıkta tıklım tıklım dolan camilerin tenhalaştığını, camiye giden varsa bile bunların daha çok ihtiyarlardan ibaret olduğunu belirtmiş Beşinci başlıkta ise halkın mukaddes değerlere ilgisiz olduğunu; daha dün küfür, dine saldırı saydıklarını bugün kendilerinin yaptığını anlatmıştır. Bu halin sadece halkta değil aydınlar da var olduğuna altıncı başlıkta değinmiştir.

Dinsizler, maddiyatçılar ve taklitçiler bağlamında da şu düşünceler aktarılmaktadır: Dinsizler için dini buhran diye bir şey yoktur. Maddiyatçılar içinse dinin çöküşü, ilmin yükselişi olarak değerlendirilmektedir. Bunların yanı sıra dinlerinin mefkuresini başka dinlerde arayan taklitçiler vardır. Bunların bu arayışı bu buhrana çözüm getirmez.

Baltacıoğlu; fikirciler, felsefeciler, hissiler, gelenekçiler ve te'vilcilerin de görüşlerini belirtmiş fakat bu muhtelif görüşlerin hepsinin bu zamana kadar yaşayıp yapabildiklerinin, hepsini yaptıkları halde hiçbirinin diğerlerini içine alabilecek bir kabiliyet göstermediğini belirtmiştir.

Din ve Cemiyet

Dinsiz cemiyet, cemiyetsiz din yoktur. Din cemiyetle doğmuş, cemiyetle yok olacaktır. Din vicdandır.

İlimsiz bir din olmayacağı gibi, dinsiz bir ilim de yarım vicdan demektir der Baltacıoğlu on dokuzuncu başlıkta. Dini ve ilimi değerlendirir. Din ve ilim birbirine o kadar uyumludur ki, hem alim hem de dindar fertler olduğu gibi, hem ilmi hem de dini cemiyetler de mevcuttur. Din; bütün beşeri müesseseler benden ibarettir demez, ben bütün müesseseleri kuşatıcı ve onların üstündeyim der.

Baltacıoğlu; “her toplum layık olduğu dini bulur. Bizim de bir dini kabul ediyoruz, belirli bir hayata doğru gidişimizdendir.” ifadelerini kullanır. Müslümanlığın bize, yani Türklere tesadüfen ya da zulüm olarak verilmediğini düşünür. Dinimizi ıslah ise, dinimizi yüceltme ile olur. Fakat biz her şeyde din vardır demekle dini yüceltmeyiz bilakis itibarlı mevkiinden düşürürüz.

Buhranın Kaynağı Nedir?

Madem ki din cemiyettir, dinsiz yaşanamaz ve her toplum layık olduğu dini bulur. O halde bu dinsizlik buhranı nasıl meydana gelmiştir?

Yaşanan değişimlerin, pek çok sebebin neticesinde müspet ve mutlak ilimlerin, fikirlerin istilasına uğradık. Eski müesseselere karşı tenkit başladı. Zannedildi ki sadece din yıkılıyor. Hâlbuki ahlak, edebiyat, cemiyetler, toplum ve her şey yıkılıyordu. Hakikatte ise cemiyet değişiyordu.

Din ve Eğitim

Bu başlıkta yazar daha önce kendine sorduğu “Din meselesi bir eğitim meselesi midir?” sorusuna verdiği “Din meselesi her şeyden önce cemiyettir” cevabında isabet ettiğini zannettiğini söylemiş ve açıklamalar yapmıştır.

Daha sonraki eğitim bölümlerinde ise kurtuluşun yeni bir program kurmak olduğu görüşündedir. Fakat çok iyi bir programda vasıfsız öğrenci yetişebileceği gibi kötü bir programda da vasıflı öğrenci yetişebilir demektir. Yani programın iyiliği yeterli değil, yaratıcılığa da dayalı bir eğitim sistemi oluşturulmalı, üretici insan yetiştirilmelidir.

Yazarın son arzusu ise şudur:

“Dinsizler sussunlar, riyakarlar sussunlar, yalnız ve yalnız samimiler ve müçtehitler söylesinler.”